

Dokumentnamn: Generella direktiv om läkemedelsbehandling - Kommunal sjukvård		Revision: 03
Dokumenttyp: 8.4.3.1.1-5 förteckning	Dokumentnummer: 25-174	
Detta dokument gäller för: Hälso- och sjukvården	Programområde/Funktionsområde: LSG Läkemedel	
Dokumentansvarig: LSG Läkemedel	Beslut av: Ordförande Läkemedelskommittén	
Beslut datum: 2025-03-28	Nästa revidering: 2026-04-01	

Generella direktiv om läkemedelsbehandling - Kommunal sjukvård

Enligt HSLF-FS 2017:37 får läkemedel efter behovsbedömning, utdelas av sjuksköterskor/distriktssköterskor utan läkarkontakt. Ordination enligt generella direktiv bör ske restriktivt och läkare ska ta ställning till eventuell fortsatt eller ändrad medicinering. Sjuksköterska ska göra en bedömning av patientens behov av läkemedlet samt kontrollera läkemedlets indikation, kontraindikationer och interaktioner (se FASS.se).

Situationer där sjuksköterska behöver ta ställning till att ge läkemedel utifrån den generella läkemedelslistan är;

- Tillfällig medicinering av smärtsymtom, oro, sömnsvårigheter eller andra vanligt förekommande besvär där ej misstanke om medicinsk förändring hos patient anses föreligga.
- Vid akuta besvär i väntan på läkarbedömning/transport till sjukhus.

Givna doser skall dokumenteras och läkare ska snarast, dock senast när maximal dos givits, ta ställning till fortsatt medicinering.

I de fall där ansvarig sjuksköterska är osäker angående den medicinska bedömningen eller riktigheten i den tänkta medicineringen, skall läkare kontaktas innan åtgärd vidtas.

Nedanstående ordinationer enligt generella direktiv är en rekommendation från Läkemedelskommittén och bör omprövas regelbundet.

Doseringarna nedan är avsedda för vuxna personer om ej annat anges. För mer ingående information om läkemedlen se FASS.se.

Indikation	Läkemedel (namn, styrka, beredningsform)	Dos till vuxna Administrerings sätt	Maxdos Antal tillfällen utan läkarkontakt	Kontraindikation och ev annan anmärkning
ANAFYLAXI (systemisk överkänslighetsreaktion)	Inj Emerade 300 µg (adrenalin) Inj Emerade 150 µg (adrenalin) Alt. Jext eller EpiPen beroende på tillgänglighet.	300 µg injiceras im (1 st förfylld penna) Barn <20 kg*: 150 µg injiceras im (1 st förfylld penna) *kan ges till barn under 10 kg	300 µg x 2 Barn <20 kg: 150 µg x 2 OBS en andra dos kan ges efter 10 min vid avsaknad av effekt eller försämring.	Endast akut bruk Används med försiktighet till patient med hjärtsjukdom.
ANAFYLAXI	Tabl Betapred 0,5 mg (kortison) Tabl Loratidin 10 mg (antihistamin)	10 tabletter x 1 2 tabletter x1	1 gång 1 gång	Tabletterna löses i vatten
DIARRÉ	Tabl Loperamid 2 mg	2-1 tabletter x 1-4	2x4 under högst 2 dygn	Läkarkontakt krävs vid: - Ulcerös kolit och Mb Crohns - Blod i avföringen - Buksmärta och feber
EPILEPTISKA KRAMPER	Buccolam munhåle- lösning 10 mg	10 mg buckalt	1 st Max 1 gång därefter omedelbar kontakt med läkare	Endast akut bruk.

Indikation	Läkemedel (namn, styrka, beredningsform)	Dos till vuxna Administreringsätt	Maxdos Antal tillfällen utan läkarkontakt	Kontraindikation och ev annan anmärkning
FEBER ELLER SMÄRTA/VÄRK	Tablett eller supp à 500 mg Alvedon (paracetamol)	1–2 tabletter eller suppar à 500 mg x 1–3	Tablett eller supp à 500 mg 2x4 för vuxna > 40 kg Äldre max 2x3	Kombinera inte med andra läkemedel innehållande paracetamol. Försiktighet vid grav leversjukdom och alkoholmissbruk.
	Supp Alvedon (paracetamol) 1 gram	1 supp à 1 gram x 1-3	Supp à 1 gram 1x4 för vuxna > 40 kg Äldre max 1x3 Minst 6 timmar mellan doserna. Max 3 dygn Vid kontinuerlig Alvedonbehandling under några dagar till patient med Waranbehandling – extra PK-kontroll	
FÖRSTOPPNING (tillfällig)	Orala droppar Cilaxoral 7,5 mg/ml	10 droppar peroralt	20 droppar per dygn Max 3 dygn	Effekt efter ca 8 timmar. Kan blandas med mat eller dryck. Ge ej vid svår dehydrering eller akuta bukfall.
	Forlax, pulver till oral lösning 10 g	1-2 dospåsar en gång dagligen. Lös en påse i ett glas vatten innan intag.	Max 2 dospåsar/dygn. Max 3 dygn.	Allvarlig inflammatorisk tarmsjukdom, ileus, magsmärta av okänd orsak.

Indikation	Läkemedel (namn, styrka, beredningsform)	Dos till vuxna Administreringsätt	Maxdos Antal tillfällen utan läkarkontakt	Kontraindikation och ev annan anmärkning
HJÄRTSVIKT/ ÖDEM	Tabl Furix 40 mg Inj Furix 10 mg/ml	1 tablett x1 2-4 ml injiceras im eller iv x1	1 gång i bägge fall Kan upprepas efter läkarkontakt	Endast akut bruk
HYPOGLYKEMI (ej vaken patient)	1:a hand: Inj glukos 30% 2: a hand: Inj Glucagon 1 mg	30-50 ml sprutas långsamt iv 1 mg im eller sc (endosspruta)	100 ml 1 mg (1 st endosspruta)	Endast akut bruk Ges till patient vaknat eller P-glukos normaliserats. Glucagon ges om det är svårt att finna venös infart. Om pat. ej svarat efter 10 minuter bör glukos ges iv. I bägge fall är det viktigt att ge sött att dricka eller äta efter uppvaknandet. Hypoglykemi framkallad av insulin är sällan slutenvårdskrävande. Hypoglykemi framkallad av sulfonureider (Glimepirid) är ofta indikation för slutenvård pga. längre effekt. Kontakta läkare för vidare handläggning.

Indikation	Läkemedel (namn, styrka, beredningsform)	Dos till vuxna Administreringsätt	Maxdos Antal tillfällen utan läkarkontakt	Kontraindikation och ev annan anmärkning
ILLAMÅENDE	Tabl Metoclopramide 10 mg	1 tablett x 1–2	1 x 3 i högst 2 dygn	Extrapiramidala biverkningar kan förekomma. Minst 6 timmars intervall även om dosen ej får behållas. Ges ej till patienter med epilepsi, Parkinson eller blödning i mag-tarmkanalen
KLÅDA/URTIKARIA	Tabl Loratidin 10 mg	1 tablett x 1	Högst 5 dygn	
KÄRLKRAMP	Sublingualspray Glytrin/Nitrolingual 0,4 mg	0,4 - 0,8 mg (1–2 doser) under tungan	Kan upprepas efter 10–15 min vid dålig effekt. Kontakta läkare vid: <ul style="list-style-type: none"> • Känd kärlkramp och ingen effekt efter 2 omgångar • Mer lättutlöst kärlkramp • Mer frekvent kärlkramp • Nydebuterad kärlkramp 	Endast akut bruk OBS! mer långvariga bröstsmärtor – hjärtinfarkt? Försiktighet vid hypotension. Patienten ska helst var sittande vid administrering.
ORO	Tabl Oxascand 5 mg	1–2 tabletter	10 mg per dygn i 3 dygn	Obs! Äldres känslighet för bensodiazepiner kan orsaka konfusion och fall.

Indikation	Läkemedel (namn, styrka, beredningsform)	Dos till vuxna Administreringsätt	Maxdos Antal tillfällen utan läkarkontakt	Kontraindikation och ev annan anmärkning
SMÄRTA/VÄRK (då orsaken till smärta är känd)	Tablett eller supp à 500 mg Alvedon (paracetamol)	1–2 tabletter eller suppar à 500 mg x 1–3	Tablett eller supp à 500 mg 2x4 för vuxna > 40 kg Äldre max 2x3	Kombinera inte med andra läkemedel innehållande paracetamol. Försiktighet vid grav leversjukdom och alkoholmissbruk.
	Supp Alvedon (paracetamol) 1 gram	1 supp à 1 gram x 1-3	Supp à 1 gram 1x4 för vuxna > 40 kg Äldre max 1x3 Minst 6 timmar mellan doserna. Max 3 dygn Vid kontinuerlig Alvedonbehandling under några dagar till patient med Waranbehandling – extra PK-kontroll	
	Tabl Morfin 5 mg	1 tablett	5 mg, max 1 gång	Endast vid akut svår smärta. Bör ej ges vid GFR <30 ml/min. GFR värdet bör ej vara mer än 1 år gammalt. Dosreducering kan behövas för äldre personer.
	Inj Morfin 10 mg/ml	0,5 ml, sc	5 mg, max 1 gång	
SÖMNLÖSHET	Tabl Zopiklon 5 mg	1 tablett till natten	1 tablett (5 mg) per dygn under max 3 dygn	Obs! Äldres känslighet för bensodiazepiner kan orsaka konfusion och fall.

Ändringshistorik:

- Ändring i utgåva D, 20230427:
 - Uppdatering av anmärkningar för Diarré.
 - Bytt Primperan tablett till Metoclopramide då Primperan tablett är avregistrerad.
 - Lagt till Nitrolingual vid behandling av kärlkramp.
 - Nya direktiv, Morfintablett och injektion.
 - Separering av indikationen feber och smärta.
 - Borttagning av Stesolid klysma och tillägg av Buccolam munhålelösning 10 mg vid epileptiska kramper.

- Ändring i utgåva E, 20241118:
 - Anmärkning vid behandling med Morfin ändrat.

- Ändring i utgåva F (01), 20250218
 - Tillägg av Endast vid akut svår smärta. under kommentar för Morfin
 - Borttagande av kommentar ”vid fraktur ”i ändringshistoriken

- Ändring i utgåva (02), 20250303
 - Ändring av dokumentnamn från ”Generell läkemedelslista för kommunal vård i Blekinge” till ”Generell direktiv om läkemedelsbehandling – Kommunal sjukvård”.

Författare:

Helena Ringborn, ordförande Läkemedelskommittén

Halah Adil, apotekare i Läkemedelsgruppen